

Katherine Pancoi

OCII GALBENI AI CROCODILILOR

Traducere din limba franceză și note
AURELIA ULICI

București
2019

Joséphine scoase un țipăt și scăpă cuțitul econom, care alunecase de pe cartof și-i făcuse ditamai rana la încheietură. Sânge, sânge peste tot. Privi la venele albastre, la creștătura roșie, la albul chiuvetei, la scurgătorul din plastic galben pe care stăteau, albi și lucioși, cartofii curățați. Picăturile de sânge cădeau una câte una, improșcând dalele albe. Își sprijini mâinile de marginea chiuvetei și începu să plângă.

Simțea nevoia să plângă. Nu știa de ce. Avea prea multe motive. O să-i facă bine. Căută din priviri o cârpă, o apucă și o puse ca pe un garou pe rană. „O să mă transform într-o fântână, o fântână de lacrimi, fântână de sânge, o să mă las în voia morții.“

Era o soluție. Să moară fără să spună o vorbă. Să se stingă precum lampa al cărei fitil tot scade.

Să se lase în voia morții dreaptă, deasupra chiuvetei. Nimeni nu moare foarte drept, se corectă ea imediat, mori lungit sau în genunchi, cu capul în cuptor sau în cadă. Citise într-o gazetă că modalitatea folosită cel mai frecvent de femei pentru a-și lua viața e să se arunce pe fereastră. Spânzuratul e pentru bărbați. Să sară pe fereastră? Nu i-ar reuși niciodată.

Dar să se golească de sânge plângând, să nu mai știe dacă lichidul care se scurge din ea este roșu sau alb. Să adoarmă încet. „Păi atunci, lasă cârpa și cufundă mâinile în chiuvetă!“ Și totuși, și totuși... va trebui să rămână în picioare, și nu se moare în picioare.

În afară de bătălie. Pe vreme de război...

Încă nu era război.

Respe Suspină, își potrivea cărpa pe rană, își stăpâni lacrimile, își privi fix imaginea reflectată în fereastră. Își păstrase creionul în păr. „Haide“, își spuse, „curăță cartofii... La restul o să te gândești mai târziu!“

În acea dimineață de sfârșit de mai, când termometrul arăta douăzeci și opt de grade la umbră, în balconul de la etajul cinci, la adăpostul copertinei, un bărbat juca șah. Singur. Medita în fața unei table de șah. Ducea atât de departe preocuparea pentru o imitație perfectă, încât schimba locul atunci când schimba culoarea cu care juca, iar în trecere își apuca pipa. Se apleca, sufla, ridica o piesă, o așeza, se dădea înapoi, sufla din nou, lua iar piesa, o muta, dădea din cap, apoi lăsa pipa și se întorcea pe celălalt scaun.

Era un bărbat de înălțime medie, cu o ținută foarte îngrijită, cu părul șaten, cu ochii căprui. Dunga pantalonilor cădea drept, pantofii străluceau ca proaspăt scoși din cutie, manșetele întoarse ale cămășii lăsau să se vadă mâinile și încheieturile fine, iar unghiile aveau luciul și strălucirea pe care nu le poate da decât o manichiură bine făcută. Un bronz ușor, care se bănuia a fi permanent, completa impresia de blond-auriu pe care o degaja persoana lui. Semăna cu acele figurine din carton îmbrăcate doar în șosete și lenjerie din jocurile pentru copii, care pot fi îmbrăcate cu orice ținută – pilot de avion, vânător, explorator. Era un bărbat care putea fi inclus în decor într-un catalog de mobilă pentru a inspira încredere și a sublinia calitatea pieselor expuse.

Dintr-odată, un zâmbet îi lumină fața.

– Șah mat, îi șopti partenerului imaginar. Sărmanul meu bătrân! Te-am ars! Și pariez că n-ai observat nimic!

Mulțumit, își strânse mâna de unul singur și-și dresе glasul ca să-și acorde câteva felicitări.

– Bine jucat, Tonio! Ai fost foarte tare.

Se ridică, se întinse frecându-se pe piept și decise să-și ofere un păhărel, cu toate că nu era ora. De obicei lua un aperitiv pe la șase și zece, în timp ce se uita la „Întrebări pentru un campion“. Emisiunea lui Julien Lepers devenise o întâlnire pe care o aștepta cu nerăbdare. Era indispus dacă o rata. De la cinci și jumătate se punea pe așteptat. Era nerăbdător să se măsoare cu cei patru campioni din ziua respectivă. De asemenea, aștepta să știe ce sacou purta prezentatorul, ce

cămașă, ce cravată avea să-și asorteze. Își spunea că ar fi fost o idee bună să-și încerce norocul și să se înscrie. Și-o spunea în fiecare seară, dar nu făcea nimic. Ar fi trebuit să treacă de probele eliminatorii, iar în aceste două cuvinte exista ceva ce-l necăjea.

Ridică încet capacul unei găletușe cu gheață, luă delicat două cuburi, le lăsă să cadă într-un pahar. Turnă peste ele Martini alb. Se aplecă să ia o ață de pe mochetă, se îndreptă de spate, își înmuie buzele în pahar, plescăi ușor din buzele ude ca să-și arate mulțumirea.

În fiecare dimineață juca șah. În fiecare dimineață urma aceleași ta-bieturi. Scularea la șapte, odată cu copiii, micul dejun cu felii de pâine integrală, prăjite cu termostatul la patru, cu dulceață de caise fără zahăr, unt sărat și suc de portocale proaspăt stors cu mâna. Apoi treizeci de minute de gimnastică, exerciții pentru spate, burtă, pectorali, coapse. Citirea ziarelor pe care fetele, fiecare la rândul ei, se duceau să i le aducă înainte de a pleca la școală, studierea atentă a micii publicități, trimiterea unui CV când oferta i se părea interesantă, dușul, bărbieritul cu aparatul electric, cu săpun care face spumă sub pământul, alegerea hainelor pentru ziua respectivă și, în sfârșit, partida de șah.

Alegerea hainelor era momentul cel mai dificil al dimineții. Nu mai știa cum să se îmbrace. În ținută de weekend, ușor relaxată, sau în costum? Într-o zi, când îmbrăcase în grabă un trening, fiica sa mai mare, Hortense, îi spusese:

– Tu nu muncești, tati? Tot timpul ești în vacanță? Mie îmi place când ești frumos, cu un sacou frumos, o cămașă frumoasă și o cravată. Nu mai veni niciodată să mă iei de la școală îmbrăcat în trening! Apoi, înmuindu-se, căci era prima oară când îi vorbea pe un astfel de ton, iar el se albise, adăugă: De dragul tău spun asta, taticule scump, ca să rămâi cel mai frumos tată din lume.

Hortense avea dreptate, se uitau altfel la el când era bine îmbrăcat.

Cum termina partida de șah stropea plantele agățate pe marginea balconului, smulgea frunzele moarte, tăia ramurile uscate, stropea cu apă bobocii noi, amesteca pământul din ghivece cu o lingură și împrăștia îngrășămintele atunci când trebuia. O camelie albă îi dădea mare bătaie de cap. Îi vorbea, își lăsa timp s-o îngrijească, îi ștergea fiecare frunză.

În fiecare dimineață, de un an, aceeași rutină.

Totuși, în dimineața aceea întârziase de la programul obișnuit. Partida de șah fusese dificilă, trebuia să aibă grijă să nu se lase distras. E greu când nu ai ocupație. „Atenție, Tonio“, își spuse, „atenție. Nu te lăsa târât, revino-ți.“

Luase obiceiul să vorbească cu voce tare, și încrunță sprâncenele auzind cum se apostrofa.

Pentru a recupera timpul pierdut, decise să nu se mai ocupe de plante.

Trecu prin fața bucătăriei, unde nevăstă-sa curăța cartofi. Nu-i vedea decât spatele, și observă încă o dată că se îngreșă. Colaci de grăsime i se înfășurau pe șolduri.

Când se mutaseră în casa asta din suburbie, în apropiere de Paris, era subțire și delicată, fără colaci.

Când se mutaseră, fetele ajungeau până la chiuveță...

Când se mutaseră...

Erau alte vremuri. Îi ridica puloverul, îi punea mâinile pe sâni și suspina: „Iubito!“ până ce ea se îndoia și se apleca stând cu mâinile pe suprafața patului, ca să nu-l șifoneze. Duminica gătea. Fetele cereau cuțite „ca s-o ajute pe mama“, sau fundul cratițelor ca să le „curețe cu limba“. Ei le priveau cu duioșie. La fiecare două sau trei luni le măsurau și notau înălțimea fiecăreia cu un creion negru pe perete. Era plin de liniuțe urmate de date și două prenume: Hortense și Zoé. Ori de câte ori se sprijinea de rama ușii bucătăriei îl cuprindea o imensă tristețe. Sentimentul unei nefericiri iremediabile, amintirea unor vremuri când viața îi zâmbea. Asta nu i se întâmpla niciodată în dormitor sau în salon, ci întotdeauna în această încăpere care, odinioară, fusese o capsulă de fericire. Călduroasă, liniștită, parfumată. Oalele abureau, cârpele se uscau pe bara cuptorului, ciocolata se topea la bain-marie și fetele curătau nuci. Agitau un deget cu măciulie de ciocolată, își desenau mustăți pe care le lingeau cu limba, iar pe ferestre aburii desenau broderii sidefate care-i dădeau impresia că era tatăl unei familii de eschimoși într-un iglu de la Polul Nord.

Odinioară... Fericirea era prezentă, sigură, liniștitoare.

Pe masă zăcea deschisă o carte de Georges DUBY. Se aplecă să vadă titlul - *Cavalerul, femeia și preotul*. Joséphine lucra la masa de bucătărie. Ceea ce odinioară era un hobby acum îi ajuta să trăiască. Cercetătoare

la CNRS, specialistă în situația femeilor din secolul al XII-lea! Înainte nu se putea împiedica să-și bată joc de cercetările ei, vorbind despre asta cu condescendență:

- Soția mea, care este pasionată de istorie, dar numai de istoria secolului al XII-lea. Ah! Ah! Ah...

Considera că asta o făcea să pară puțin cam pedantă.

- Nu e foarte sexy secolul al XII-lea, iubita mea, spunea el ciu-pind-o de fund.

- Dar asta este epoca în care Franța a trecut la modernitate, comerț, monedă, independența orașelor și...

Ca s-o facă să tacă o săruta.

Astăzi, secolul al XVIII-lea era cel care-i hrănea. Își dresе vocea s-o facă să se întoarcă spre el. Nu avusese timp să se pieptene, un creion îi ținea părul în vârful capului.

- Mă duc să fac o plimbare...

- Te întorci la prânz?

- Nu știu... Fă ca și cum nu m-aș întoarce.

- Și abia acum te-ai gândit să-mi spui?

Nu-i plăceau confruntările. Ar fi preferat să iasă strigând: „Plec, plec imediat!“ și hop! ar fi fost pe scară, și hop! ea ar fi rămas cu întrebarea în gât, și hop! n-ar fi avut decât să inventeze orice când se întorcea. Pentru că se întorcea întotdeauna.

- Ai citit mica publicitate?

- Da... Nimic interesant astăzi.

- Pentru un bărbat care vrea să muncească există întotdeauna o slujbă!

„O slujbă, da, dar mai contează și de care“, se gândi el fără să-i spună, căci cunoștea deja urmarea discuției. Ar fi trebuit să plece, însă rămânea magnetizat în cadrul ușii.

- Știi ce-o să-mi spui, Joséphine, știu deja.

- Știi, dar nu faci nimic ca lucrurile să se schimbe. Ai putea face orice, doar cât să ducem o viață de doamne-ajută...

Putea continua dialogul, îl știa pe dinafară: „Paznic la piscină, grădinar la un club de tenis, paznic de noapte la o benzinărie...“, dar nu reținuse decât expresia „doamne-ajută“. Suna ciudat când era vorba să cauti de lucru.

– N-ai decât să râzi! mormăi ea sfredelindu-l cu privirea. Probabil că discuția despre bani ți se pare mult prea prozaică! Domnul vrea un munte de aur, domnul nu vrea să se obosească pentru nimic, domnul vrea respect și considerație! Și pentru moment domnul nu are decât un mijloc de existență: să se ducă să-și întâlnească manichiurista!

– Despre ce vorbești, Joséphine?

– Știi foarte bine despre CINE vorbesc!

Era acum întoarsă cu totul spre el, cu umerii ridicați, cu o cârpă înnodată în jurul încheieturii. Îl sfida.

– Dacă faci aluzie la Mylène...

– Da, fac aluzie la Mylène... Încă nu știi dacă face pauză de masă?

De asta nu poți să-mi răspunzi?

– Jo, termină... O să se sfârșească prost!

Era prea târziu. Nu se gândea decât la Mylène și la el. Cine o informase? Un vecin, o vecină? Nu cunoșteau foarte multă lume în bloc, dar, când e vorba de bârfe, îți faci repede prieteni. Probabil îl văzuse intrând în imobilul lui Mylène, două străzi mai departe.

– Te duci să iei masa cu ea... O să-ți facă o plăcincică și salată verde, o masă ușoară pentru că, după, se întoarce la muncă, ea... Joséphine continuă aprinsă: Și apoi o să vă faceți o mică siestă, ea o să tragă perdelele, o să se dezbrace aruncându-și hainele pe jos și o să se bage lângă tine sub cuvertura din pichet alb.

El asculta stupefiat. Mylène avea o cuvertură groasă din pichet alb pe pat. De unde știa?

– Ai fost la ea?

Ea izbucni într-un hohot răutăcios și strânse din nou nodul cârpei cu mâna liberă.

– Ah, aveam dreptate. Pichet alb, merge cu orice! E frumos, e practic.

– Jo, termină!

– Să termin cu ce?

– Termină să-ți imaginezi ce nu există.

– Poate pentru că ea nu are cuvertură din pichet alb?

– Ar trebui să scrii romane, ai multă imaginație...

– Jură-mi că n-are cuvertură din pichet alb.

Furia îl cuprinse brusc. N-o mai suporta. Nu-i mai suporta tonul de profesoară de școală, să-i reproșeze mereu ceva, să-i spună ce să facă, cum să facă, nu-i mai suporta spatele bombat, hainele fără formă și culoare, pielea înroșită din lipsă de îngrijire, părul șaten, subțire și moale. Totul la ea mirosea a efort și calicie.

– Prefer să plec înainte ca discuția să ne ducă prea departe!

– Vrei să te întâlnești cu ea, nu? Ai măcar curajul să spui adevărul, pentru că nu-l ai pe cel de a căuta de lucru, trândavule!

Ăsta fusese cuvântul în plus. Simți cum furia îi înțepenește fruntea și îi bubuie în tâmpile. Împroșca vorbele ca să nu și le mai poate lua înapoi:

– Ei, bine, da! Mă întâlnesc la ea în fiecare zi la douăsprezece jumătate. Îmi încălzește o pizza și mâncăm, în patul ei sub cuvertura din pichet alb! Pe urmă, scuturăm firimiturile, îi desfac sutienul, și el tot din pichet alb, și o sărut peste tot, peste tot! Ești mulțumită? Nu trebuia să mă forțezi, te-am prevenit!

– Nici pe mine nu trebuie să mă forțezi! Dacă pleci la întâlnire, n-are rost să te mai întorci. Fă-ți valiza și cară-te. N-o să fie o pierdere prea mare.

Se smulse din cadrul ușii, se răsuci pe călcăie și, ca un somnambul, se întoarse în dormitor. Smulse o valiză de sub pat, o puse pe cearșaf și începu s-o umple. Goli cele trei rafturi de cămăși, cele trei rafturi de tricouri, șosete și chiloți în valiza mare, roșie, pe roțițe, vestigiul al splendorii lui de pe vremea când lucra la Gunman & Co, fabricant american de puști de vânătoare. Stătuse zece ani pe postul de director comercial pentru Europa, însoțind clienții bogați care plecau la vânătoare în Africa, în Asia, în America, în savană sau în pampas. Credea atunci, credea în imaginea bărbatului alb mereu bronzat, mereu în vervă, care ciocnea cu clienții, oamenii cei mai bogați ai planetei. Cerea să i se spună Tonio. Tonio Cortès. Era mai masculin, mai important decât Antoine. Nu-i plăcuse niciodată prenumele lui, îl găsea prea moale, prea efeminat. Trebuia să fie la înălțime în fața acelor oameni: industriași, oameni politici, miliardari pierde-vară, copii de... Făcea să zornăie cuburile de gheață arătând un zâmbet îngăduitor, le asculta poveștile, ciulea atent urechea la dorințele lor, își dădea cu părerea, îi calma, observa baletul bărbaților și baletul femeilor, privirea

Re ascuțită a copiilor, bătrâni înainte să fi avut timp să crească. „Ah! banii n-aduc fericirea“, repeta el adesea.

Avea un salariu excelent, o primă cât salariul pe trei luni la sfârșit de an, o asigurare bună, perioade de odihnă care aproape dublau concediile. Era fericit când se întorcea la Courbevoie, în locuința lui construită în anii nouăzeci pentru o populație de tineri funcționari ca el, care încă nu aveau mijloace să locuiască în Paris, dar așteptau, de cealaltă parte Senei, să poată pătrunde în cartierele frumoase ale capitalei, ale căror lumini le zăreau seara. Un tort strălucitor de neon care-i lua peste picior din depărtare. Imobilul îmbătrânise urât, urme abia vizibile de rugină ce se scurgeau de pe balcoane mânjeau fațada, iar portocaliul stururilor se spălăcise la soare.

Nu anunța niciodată când se întorcea din călătorie: împingea ușa, stătea un timp la intrare înainte să-și facă simțită prezența printr-un fluierat scurt care spunea „Am venit!“ Joséphine era cufundată în cărțile ei de istorie, Hortense alerga înaintea lui și-și strecura mânuța în buzunare în căutarea cadoului, Zoé aplauda. Cele două fetițe în rochie de casă, una roz, cealaltă albastră, Hortense, frumoasa, îndrăzneța care-l ducea de nas, și Zoé, durdulie, moale, pofcioasă. Atunci se apleca spre ele și le lua în brațe, repetând: „Ah! iubitele mele! Ah! iubitele mele!“ Era un ritual. I se întâmpla uneori să simtă o mică înțepătură de remușcare la amintirea unei alte îmbrățișări, în ajun... le strângea și mai tare, și amintirea se risipea. Își lăsa bagajele și se dedica rolului său de erou. Inventa vânători și hăituieli, un leu rănit pe care-l doborâse cu un cuțit, o antilopă pe care o prinsese cu lasoul, un crocodil pe care-l făcuse K.O. Ele îl priveau cu gura căscată. Numai Hortense își pierdea răbdarea și întreba: „Și cadoul meu, tată?“

Într-o zi, Gunman and Co. fusese cumpărat. El, concediat. De pe o zi pe alta. „Așa e cu americanii“, îi explicase lui Joséphine. „Luni ești director comercial cu un birou cu trei ferestre, marți te înscrii la șomaj!“ Fusese deci concediat. Cu o indemnizație bună la plecare, ceea ce-i permisesse să continue să plătească un timp cheltuielile apartamentului, școala copiilor, cursurile de limbi străine, întreținerea mașinii, vacanțele la schi. Privise lucrurile cu înțelepciune. Nu era primul căruia i se întâmpla, nu era oricine, avea să găsească repede o slujbă. Nu orice, asta e sigur, dar o slujbă... Și, apoi, unul câte unul

foștii lui colegi se reangajaseră acceptând salarii mai mici, posturi de importanță medie, mutări în străinătate, el rămânând singurul care consulta ofertele de angajare.

Acum, ajuns la fundul sacului, își simțea optimismul clătînându-se. Mai ales noaptea. Se trezea pe la trei dimineața, fără să facă zgomot, se ducea să-și pună un whisky în salon și aprindea televizorul. Lungit pe canapea, schimba distrat canalele cu paharul în mână. Până atunci se simțise mereu foarte puternic, foarte înțelept, de o mare perspicacitate. Când își vedea colegii făcând greșeli, nu făcea nici un comentariu, dar își spunea în gând: „Ah! mie nu mi s-ar întâmpla una ca asta! Știu eu!“ Când auzise vorbindu-se despre cumpărarea firmei și de posibilitatea concedierilor, își spusese că o carieră de zece ani la Gunman and Co. însemna ceva, nu puteau să-l dea afară de pe o zi pe alta!

Făcuse parte dintre primii care au plecat.

Fusese chiar primul căruia i se comunicase decizia de concediere. Își îndesă furios un pumn în buzunarul pantalonilor, și căptușeala cedă cu un șuierat ascuțit care-i strepezi dinții. Se strâmbă, scutură din cap, se întoarse spre bucătărie, spre nevastă-sa, ca s-o întrebe dacă putea repara ruptura, apoi își aminti că pleca. Se pregătea să-și facă valiza. Își întoarse buzunarele: amândouă aveau căptușeala găurită.

Se lăsă să cadă pe pat, privind-și fix vârful pantofilor.

Era descurajator să cauți de lucru. Nu era decât un număr pe un plic cu un timbru pe el. Medita în brațele lui Mylène. Îi povestea ce va face în ziua când va fi propriul stăpân. „Cu experiența mea“, îi explica el, „cu experiența mea...“ Cunoștea lumea largă, vorbea engleza și spaniola, știa să țină un registru contabil, suporta frigul și căldura, praful și musonul, țânțarii și reptilele. Ea asculta. Avea încredere în el. Avea câteva economii moștenite de la părinți. Tonio nu spusese încă da. Nu-și pierdea speranța de a găsi un acolit mai sigur cu care să pornească în aventură.

O cunoscuse însoțind-o pe Hortense la coafor în ziua când își serba a douăsprezecea aniversare. Mylène fusese atât de impresionată de siguranța fetiței, încât se oferise să-i facă manichiura. Hortense îi lăsase mâinile ca și cum îi acorda un privilegiu. „E o alteță regală fiica dumneavoastră“, îi spusese când venise după ea. De atunci, când avea

timp, Mylène lustruia unghiile copilei, și Hortense pleca încântată, cu degetele depărtate, oglindindu-se în oja strălucitoare.

Se simțea bine cu Mylène. Era o blondă micuță, vioaie, durdulie cât trebuie. Cu o pudoare și o timiditate care-l făceau să se simtă în largul lui și sigur pe sine.

Își scoase costumele, toate impecabil croite, toate din cea mai bună stofă. Da, avusese bani, o grămadă de bani. Îi plăcuse să cheltuiască.

- Și o să mai am, spuse cu voce tare. La patruzeci de ani, bătrâne, nu ți s-a terminat viața! Nu de tot!

Umplu repede valiza. Se prefăcu totuși că-și căuta butonii pentru manșete, respirând zgomotos, în speranța că Joséphine avea să-l audă și să-l implore să rămână.

Înaintă pe coridor până la ușa bucătăriei. Așteptă, sperând în continuare că ea avea să facă un pas spre el, încercând o împăcare... Apoi, cum ea rămăsese neclintită, cu spatele la el, spuse:

- Ei, bine... Asta e! Plec...

- Foarte bine. Poți să păstrezi cheile. Sigur ai uitat niște lucruri și va trebui să te întorci după ele. Anunță-mă ca să nu fiu aici. Va fi mai bine...

- Ai dreptate, le păstrez... Ce o să le spui fetelor?

- Nu știu. Nu m-am gândit...

- Aș prefera să fiu aici când o să le spui...

Ea închise robinetul, se sprijini de chiuvetă, tot cu spatele la el, și-i replică:

- Dacă nu vezi nici un inconvenient în asta, o să le spun adevărul. N-am chef să mint... E destul de neplăcut și așa.

- Dar ce vrei să le spui? Întrebă el îngrijorat.

- Adevărul: tata nu mai lucrează, tata nu e bine, tata are nevoie să ia aer, așa că tata a plecat...

- Să ia aer? repetă el ca un ecou liniștitor.

- Iată! Exact așa o că spun. Să ia aer.

- E bine, „să ia aer“... Nu e definitiv. E bine.

Făcuse greșeala să se sprijine de ușă și nostalgia îl cuprindea din nou, ținându-l în loc, lipsindu-l de orice inițiativă.

- Pleacă, Antoine. Nu mai avem nimic să ne spunem... Te implor, pleacă!

Se întorsese spre el și-i arăta cu ochii spre dușumea. Urmărindu-i privirea, își zări valiza cu roțițe pusă la picioarele lui. Uitase cu totul de ea. Deci era de-adevăratelea: pleca!

- Bine... La revedere... Dacă vrei să mă vezi...

- O să mă suni... sau o să-ți las un mesaj la salonul lui Mylène. Presupun că va ști întotdeauna unde te afli?

- Și în privința plantelor, trebuie stropite de două ori pe săptămână și puse îngrășăminte o dată...

- Plantele? Să crape! E cea mai mică dintre grijile mele.

- Joséphine, te rog! Nu face asta... Pot să rămân dacă vrei...

Ea îl fulgeră cu privirea. El ridică din umeri, luă valiza și se îndreptă spre ușă.

Atunci, Joséphine începu să plângă. Agățată de marginea chiuvetei, plângea cu asemenea hohote, că i se cutremura tot trupul. Plângea în primul rând golul pe care acest bărbat avea să-l lase în viața ei, șaisprezece ani de trai în comun, primul ei bărbat, singurul ei bărbat, tatăl celor doi copii ai ei. Apoi plângea gândindu-se la fetițe, private pentru totdeauna de sentimentul de siguranță, siguranța de a avea un tată și o mamă care veghează asupra lor. În sfârșit, plângea de groază la gândul că se va trezi singură. Antoine se ocupa de socoteli, Antoine făcea declarația de impozit, Antoine plătea ratele la creditul pentru apartament, Antoine alegea mașina, Antoine desfunda chiuveta. Întotdeauna se baza pe el. El se ocupa de casă și de școala fetelor.

Fu smulsă din disperare de soneria telefonului. Respiră și ridică receptorul, înghițindu-și lacrimile.

- Tu ești, scumpo?

Era Iris, sora mai mare. Avea întotdeauna o voce veselă și antrenantă, ca și cum ar fi fost angajată să anunțe promoțiile la supermarket. Iris Dupin, patruzeci și patru de ani, înaltă, brunetă, subțire, cu un păr lung și negru pe care-l aranja ca pe un vâl de mireasă veșnic. Iris, care-și datora numele celor două lacuri mari de un albastru intens care-i serveau drept ochi. Când erau mici, trecătorii le opreau pe stradă. „Doamne! Doamne!“ repetau ei oglindindu-se în privirea întunecată, adâncă, mărginită cu violet, cu o minusculă strălucire aurie. „Nu e cu puțință! Vino să vezi, dragă! Niciodată n-am mai văzut așa ochi!“ Iris se lăsa admirată, până ce, mulțumită și obosită, își trăgea